

EVROPSKO VELEGORSTVO JE TREBA TAKOJ UČINKOVITO ZAVAROVATI

ALPE SO DEDIŠČINA ČLOVEŠTVA

Najnovejša neumnost se imenuje heli-biking in prihaja iz Švice. Gorske kolesarje odpeljejo s helikopterjem na gorski vrh, od koder potem z gorskimi kolesi zdrijo nazaj v dolino. Že pri heli-skiingu so naravovarstveniki in okoljevarstveniki močno zmajevali z glavami, kajti helikopter s svojim izrednim hrupom in z zadovoljstva željnimi smučarji na krovu se vsiljuje v višinske regije, ki naj bi jih pravzaprav pustili v miru, posebno še pozimi. Zdaj pa se je pojavila še ta turistična novost, zaradi katere se ekologom dobesedno postavijo lasje na glavi pokonci kot gorski vršaci. Alpe, ta nenadomestljiv vodni zbiralec, klimatsko območje in osrednja počitniška velepokrajina Evrope obenem, pa tudi življenjski in gospodarski prostor za dvanajst milijonov prebivalcev, so že brez tega prišle precej na psa.

Zdaj se vsako leto vali kakšnih sto milijonov dopustnikov po 240.000 kvadratnih kilometrov veliki alpski regiji med Genovo in Dunajem. Temu je treba prišteti še znatne prometne tokove skozi alpske doline in prek alpskih prelazov, pa tudi izrabo vodne energije. Od približno 100.000 kilometrov alpskih tekočih vodá je komaj še 850 kilometrov takih, ki niso degradirane in ki so kolikor toliko čiste.

Pot med Kočnama

Na Kokrško Kočno, ki se mogočno dviga iz doline Kokre nad idilčno Suhadolnikovo kmetijo 2482 metrov visoko in do koder je tri ure hoje, so planinski markacisti šele leta 1977 nadelali prvo pot, ta vrh pa je takrat postal eden od »kranjskih vrhov«, kot se je imenovala planinska transverzala, ki jo je Planinsko društvo Kranj odprlo tisto leto. Sosednji vrh je Jezerska Kočna, 2510 metrov visoka gora, kamor bi s Kokrške Kočne rad šel marsikateri planinec, pa je bila pot kljub neposredni bližini in soseščini predolga in prenevarna in je trajala kar tri ure. Tako so se kranjski planinski markacisti z načelnikom **Rudijem Lancem** na čelu lani lotili nadelave in zavarovanja poti z ene Kočne na drugo in tako je ta pot v jubilejnem letu slovenskega planinstva, ob 100-letnici slovenske planinske organizacije, odprta za planinsko javnost. Pot je tehnično zahtevna in primerna samo za izkušene planince, na njej je skoraj 100 metrov jeklenic in več deset klinov, poteka pa vseskozi na višini skoraj 2500 metrov in je ena od najlepših planinskih zavarovanih poti pri nas.

Pot z Jezerske na Kokrško Kočno so uradno in

STOPICAMO NA MESTU

Turizem, promet in izraba energije puščajo seveda sledi, ki se kažejo kot vse bolj pozidana pokrajina, vse več izumrlih rastlinskih in živalskih vrst, onesnažen zrak, umirajoči varovalni gozdovi, erodirana pobočja, pustošenje visokih vodá, preobremenjeni gorski potoki in gorska jezera. Toda kljub alarmantnim znakom vse bolj bolne narave še vedno ni mogoče videti konca nepremišljenemu trženju in s tem vse večjemu razvrednotenju in uničevanju enega od najbolj občutljivih velikih ekosistemov na Zemlji.

Nemški zvezni minister za okolje **Klaus Töpfer**, ki so mu sedeli na glavi varstveniki narave, je sicer že jeseni leta 1989 povabil svoje kolege z Dunaja, iz Berna, Rima, Pariza in Vaduza na skupne pogovore v Berchtesgaden. Takrat so prvič konkretno razpravljali o mednarodni konvenciji o varstvu Alp. V resnici so nato dve leti pozneje, novembra 1991, v Salzburgu v skoraj enaki zasedbi podpisali ustrezen okviren dogovor, vendar ga doslej praktično v večji meri še niso začeli izvajati.

»Stopicamo na istem mestu,« je pojasnil italijanski minister za varstvo okolja **Carlo Ripa di Meana** na svetovnem gospodarskem forumu v

slovesno odprli v soboto, 17. julija, predsednik Planinskega društva Kranj **Franc Ekar** pa je med gosti, ki jih je bilo več kot 300, na otvoritvi posebej pozdravil predsednika Republike Slovenije **Milan Kučana** in ministra za notranje zadeve **Ivana Bizjaka**, ki je pot tudi uradno odprl. Franc Ekar se je zahvalil Ministrstvu za notranje zadeve za pomoč, ki jo namenja letalskemu reševanju v gorah, notranji minister pa se je zahvalil prizadevnim planinskim delavcem, ki so ljubiteljem gora spet približali del manj znanega gorskega območja na meji med Koroško, Štajersko in Kranjsko.

Tako je zbrana planinska družina tisto soboto stopila na to novo planinsko pot, ki jo zdaj obiskuje kar precej gornikov, posebno vsak konec tedna.

Predsednik kranjskih planincev je na otvoritvi poti med Kokrško in Jezersko Kočno predstavil še en podvig kranjskih planinskih markacistov, ki obnavljajo pot v severni steni Križa in v Koroški Rinki. Otvoritev te poti je bila letošnjega 31. julija ob 11. uri na Ledinah pod Skuto, kjer stoji planinska koča kranjskih planincev in kjer je v neposredni bližini znameniti ledenik, ena od velikih privlačnosti tega dela naših Alp.

Davosu. Ugovarjala mu nista niti Töpfer niti njegov švicarski kolega **Flavio Cotti. Ségolène Royal**, okoljevarstvena ministrica iz Francije, celo ni prisostvovala neuradnemu alpskemu vrhu v graubündenskem zimskošportnem kraju, menda zato, da ji ne bi bilo treba poslušati neugodnih vprašanj svojih kolegov in predvsem javnosti. V Parizu namreč - to čivkajo že vrabci na strehah - nasprotujejo konvenciji o zaščiti Alp, ki bi jo morali podpisati deželni parlamenti vseh alpskih držav, in imajo do nje zelo rezervirano in odklonilno stališče.

Že na svojem prvem srečanju pred štirimi leti v Berchtesgadnu se je ministrska srenja strinjala s tem, da je treba konvenciji, ki govori o zaščiti, dodati posamezne protokole, v katerih naj bi bilo natančno določeno, po kakšnih kriterijih naj bi se ravnali vsi skupaj v alpskem prostoru. Predvidenih je v celoti osem takih protokolov za področja varstva narave, urejanja prostora, prometa, gospodarjenja v alpski pokrajini, turizma, gorskega gozda, energije in varstva tal. Prvi štirje protokoli so že pripravljeni za podpis in naj bi jih, kot je dogovorjeno, na naslednjem uradnem alpskem vrhu to jesen podpisali.

NASPROTOVANJE NEKATERIH DRŽAV

Toda prav Pariz, ki bo na tem vrhu prevzel predsednikovanje, svoje domače naloge ni opravil. Pod vodstvom Francije naj bi obdelali protokol o turizmu, toda ko je Pariz predložil prve bralne vaje, so dokument na konferenci »delovne skupine visokih uradnikov« ogorčeno

zavrnil. Namesto da bi natančno oblikovali, kaj vse je treba spremeniti v turizmu v Alpah, da pokrajina in narava ne bi bili še naprej ogroženi, je madame Royal spravila skupaj nekakšen koncept pomoči za razvoj turistične industrije.

Zdaj morajo Francozi opraviti popravni izpit. Pri tem je vsekakor postalo vprašljivo, če je jesenski termin za naslednjo konferenco okoljevarstvenih ministrov o varstvu Alp sploh še možen. Nasprotovanja konvenciji namreč niso le v Franciji, ampak tudi v Italiji in Švici. »Brez pritiska javnega mnenja politika ne bo naredila čisto nič,« je dejal Carlo Ripa di Meana z zaskrbljenim obrazom v Davosu.

V princu **Sadruddinu Agi Khanu**, gostitelju v Davosu, ima CIPRA prav tako zavzetega kot tudi vplivnega in premožnega zaveznika. Ker mu rešitev Alp leži na srcu, je v Ženevi stanujoči filantrop iz veselja že leta 1990 priklical v življenje »Alp Action« ter kot njen predsednik pozval podjetja, koncerne in institucije, naj neposredno kot sponzorji sodelujejo pri projektih v sedmih alpskih državah. Doslej je prinčeva akcija postavila na noge 27 projektov, ki naj bi služili kot primer. Poleg tega je dobil na svojo stran švicarsko trgovsko podjetje Coop, ki s svojo redno izhajajočo revijo za potrošnike pride v vsako drugo gospodinjstvo v Evropski gospodarski skupnosti. Ena od zadnjih številčk je bila posvečena izključno vzrokom in ciljem Konvencije za zaščito Alp, njen naslov pa je »Evropski načrt za rešitev Alp«.

Planinci, ki pogosteje zahajajo v ta predel slovenskih gora, zdaj pripovedujejo, naj bi dve Kočni odslej imenovali drugače kot so ju do zdaj: Jezerska Kočna naj bi bila preprosto Kočna, Kokrška Kočna pa naj bi se preimenovala v Kučna, ker je bil na njej slovenski predsednik.

Vendar bo takšno preimenovanje ohranjeno samo v šalah, na zemljevidih pa bosta slejko prej ostali stari imeni.

Predsednik slovenske države Milan Kučan je bil med prvimi, ki so na otvoritveni dan šli po grebenu med Kokrško in Jezersko Kočno

Foto: Franc Ekar

